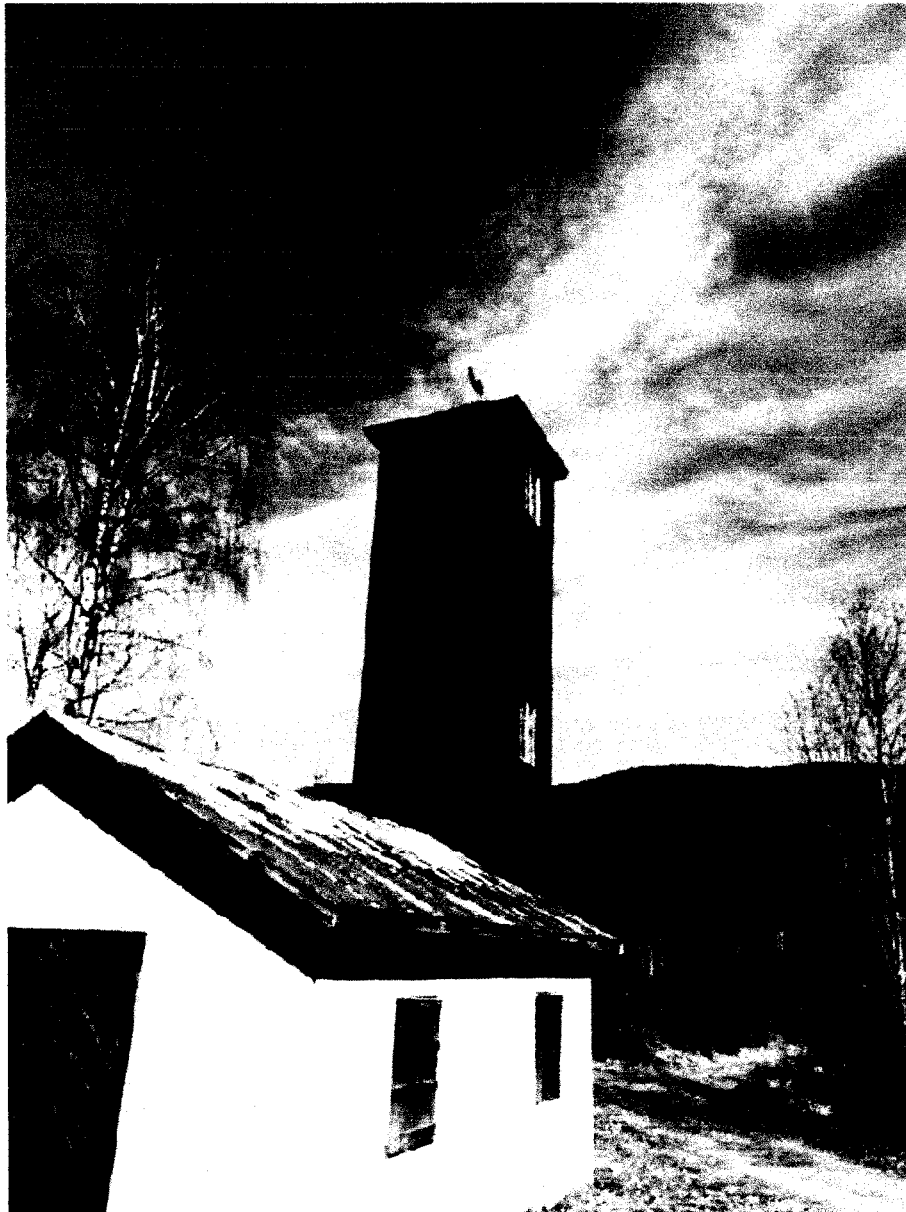

Litt om historia

Av Reidar Schlytter 12.09.26

**Startet opp sommeren 1944 med å anskaffe brannvernutstyr –
motorbrannsprøyte**

Erik H Thorsrud, Mikkel E. Stensrud og Ole Tollefsen

**Og i mars 1945 ble det satt ned et styre i foreninga som kalte seg
«Begnadalen motorbrannsprøyte» som senere skiftet navn til**

« Begnadalen Brannforening »

Det ble foretatt innsamling av penger og annet brannutstyr ble anskaffet så som bedre motorbrannsprøyte, linslanger og mye annet.

Sigurd Granheim og Ole Rustebakke var en del av styret og Sigurd hadde god kontakter bl annet til Georg og Gudbrand Sørum. Og det var på Sørum utstyret ble oppbevart. Georg og Gudbrand og begge hadde lastebiler og disse ble benyttet under utrykking med utstyret.

I 1947 bestemte brannvernlaget å bygge brannstasjon og anskaffe brannbil og for å skaffe penger ble det arrangert basar, dugnader og tagg materiell.

Brannvernlaget fikk gratis tomt av Ingeborg Sætrang og gavebrevet er datert 13. juli 1950.

Lennsmann i kommunen hadde ansvaret for brannforsikringa og han (lensmann Strømsæter) ordnet det formelle med bygginga.

I tillegg til egen innsamling og materiell fikk laget et lite tilskudd fra kommunen og Brannkassa slik at byggingen kunne starte,

Dette var like etter krigen og det var knapt med varer og de måtte søke forsyningsnemnda om støtte.og nemnda støtte alle søknadene,

Alt arbeid ble gjort på dugnad, gulv ble støpt og veggee satt opp av murblokker. Tårnet ble bygd i treverk og det ble 14 meter høgt. Øverst i tårnet var en bjelke til å henge dei 23 meter lange slangene over for tørk etter bruk.

Vart det is i slangene ble disse tørket opp i verkstedet til Sigurd Granheim før de kunne henges opp i tårnet på den nye brannstasjon.

Asbjørn Munkelien jobbet i verkstedet på Granheim og det var han som skar ut «den røde hanen» som nå står på toppen av tårnet.

Alt utstyr som var lagret på Sørum ble flyttet til den nye stasjonen.

Anskaffelse av brannbil:

Bil 1:

Den første brannbilen var en Moris-43 modell med presseninghytte, Bilen ble kjøpt på Voss og var en bil som tyskere og engelskmenns hadde etterlat seg etter krigen som det var mye trøbbel med.

Bil 2:

I 1959 ble Morisen byttet ut med en Mercedes Unimog som hadde 4 hjuls trekk og var mye sprekere en Morisen. Unimogen kom gått fram i terrenget, men var ikke særlig driftssikker. Da Begna bruk brant i 1965, måtte bilen taukes av traktor til brannstedet og toppfarten var heller ikke stor, det hende at brannmannskapa sykla fortere en bilen kjørte.

Denne bilen skal vi snakke litt mer om senere i programmet i dag.

Nye lover om brannvern:

Brannstasjon med bil og mannskap dekte hele kommunen i tillegg til Nes i Ådal i de første åra.

I 1956 skjedde det store endringer i brannberedskapen i Norge og kommunene fikk pålegg om å ha brannvern utstyr, alarmsystem og brannmannskap for utrykking. Brannstasjon i Begnadalen var fullt ut brukbar etter de nye forskriftene i tillegg ble det opprettet ett lokalt i Bagn der noe utstyr ble samlet.

Den 4. september 1958 overtok kommunen brannstasjon i Begnadalen for kr 19.000,- (5.000,- for tomta og huset og 14.000,- for bil og utstyr.

Før kommunen overtok var det Brannkassa som betalte brannmannskapa. Brannmannskapa fikk kr 4,- pr time.

Ny brannstasjon på Begna Bruk:

En langsiktig løsning for lokalisering og beredskap var lenge et diskusjonstema bl. politikerne i kommunen. Mange mente at det holdt med en brannstasjon i kommunen og den burde lokaliseres på Bagn.

Begna bruk godtok ikke dette med erfaring fra to branner på saga og derfor bygde de sin egen brannstasjon på egen tomt og inngikk leieavtale med kommunen for felles bruk og nytte. Unimogen og alt utstyr også «den røde hane» ble flytta til den nye stasjon på Begna Bruk.

Den gamle Begnadalen brannstasjon er blitt stående tom fra 1976.

Gamle Begnadalen brannstasjon er den eldste i Valdres og er således unik historie om brannvern og beredskap i Valdres.

Venneforening Gamle Begnadalen brannstasjon:

I kommunenes Kulturminneplan har kommune satt opp aktuelle tiltak for bevaring av brannstasjon bl annet:

Mål: Ta vare på og formidle historia, ta vare på bygget og bygget skal være lett synelig

Strategi; Samle informasjon, plan for vedlikehold og hindre attgroing

Ansvar: Kommunen, Historielaget og Valdres brann og redningstjeneste.

På våren i 2024 fikk vi overaskende informasjon om at kommunen ville avhende brannstasjon (selges). Dette resulterte i at noen ildsjeler i Begnadalen tok kontakt med kommune for å få mer utdypende informasjon om hvorfor de ville avhende brannstasjon, og det ble vist til Kulturminneplan og kommunens egen plan for bevaring av bygget. Vi ba om at kommunen måtte behandle denne saken på nytt og dette ble imøtekommet med behandling i Formannskapet.

Den 22.08.24 fattet Formannskapet følgende vedtak:

Sør-Aurdal kommune overdrar eiendommen til en venneforening som etableres for ivareta den gamle brannstasjonen i henhold til kulturminneplan i kommunen. Venneforeningen må etablere seg som en juridisk person innen 6 mnd fra vedtak. En eventuell overdragelse skal skje vederlagsfritt. Formannskapet skal godkjenne endelig avtale om overdragelse.

Det ble innkalt til stiftelsesmøte for å danne en Venneforening og styret ble valgt. Venneforeningen er registret i Brønnøysundregisteret og har egne vedtekter.

Endelig avtale om overdragelse ble undertegnet av ordfører og leder av Venneforeningen den 27.01.25.

Med bakgrunn i nevnte avtale setter styret i gang planlegging for restaurering av brannstasjon. Omfattende Handlingsplan ble utarbeidet og dannet grunnlag for søknad om midler til prosjektet

Prosjektet ble kostnadsberget til (inkl dugnadsarbeid) ca 150.000,-

Det ble gjennomført 2 dugnader, men det er stort sett styrets medlemmer som har stått på med dugnadsarbeid og har brukt ca 165 timer i alt

Finansieringen ble ordnet slik:

Kulturminnefondet	kr 47.000,-
Kommunen (som en del av avtalen)	« 10.000,-
Valdres brannkasse	« 10.000,-
Valdres Sparebank	« 2.500,-
Historielaget	« 15.000,-
Lions Club	« 2.500,-
Bautahaugen venner	« 2.500,-
Private støtter til sammen	« 9.500,-
Spleis	« 9.350,-
Til sammen økonomisk støtte	« 108.350,-

Følgende utbedringer som har blitt utført:

- rengjøring av lokale
- reparasjon av gulv, tette sprekker i mur m.m.
- rensset avløp
- reparasjon av bakdør og byttet låskasse
- anskaffet kodeboks for nøkler, monter på vegg
- reparasjon av yttervegger , murt igjen sprekker og avskalleringer

- kitting av vinduer og satt inn nye glass (som var knust)
- spikring av takplater
- ryddet utvendig og anskaffet grus langs yttervegger
- utskifting av dårlig panel på tårnet (leie av lift og håndverkere)
- beisning med linolje på tårnet
- legging av heller ved hoveddør

Gjenstående arbeid som vil bli utført etter hvert:

- vurdere maling av vinduskarmer
- vurdere å montere takrenner
- nytt feste til bardun av tårnet (er på gang)
- vurdere beisning av tårnet i 2027 (leie av lift)
- anskaffelse av gammelt brannvernutstyr vil pågå kontinuerlig
- restaurering av brannbil (bil nr 2 Mercedes Unimog)

Styret for Venneforeningen er :

Halstein Heiene	Leder
Reidar Schlytter	Sekretær og kasserer
Knut Andreassen	Prosjektleder
Inger Lise Damslora	Styremedlem
Magne Damslora	Styremedlem
Elling Damslora Bølviken	Varamedlem

Vårt motto er:

**Sammen tar vi vare på historien – for
fremtiden**